

sker til at støtte den slags politikere, der fører frem mod folkemordet.

Så derfor vil jeg bare sige, at det ikke må stå tilbage, og jeg håber, at hr. Kim Behnke vil acceptere, at det netop ikke er et ønske om at glemme det andet. Og vi kan også huske, at da vi i sin tid lavede grundlaget for holocaustcenteret, var meningen faktisk, at man fra lærdommen i holocaust og andre folkemord skulle prøve at se, om man kunne finde teorier, der kunne være med til at forebygge nye folkemord, og da var holocaust, men bestemt også både Pol Pot og Stalin og alle de andre med inde.

Den fg. formand (Gitte Seeberg):

Den korte bemærkning skal rettes til statsministeren.

Det er så statsministeren.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Det er måske lidt utraditionelt i dag, men det er måske heller ikke så hyppig en debat, vi har, så det går med formandens velvillige bistand.

Jeg vil blot sige til hr. Peter Duetoft, at jeg også synes, at det skal siges i dag, at ikke mindst hr. Peter Duetofts personlige engagement i ideen om at etablere et dansk holocaustcenter har været ganske vigtigt, og jeg vil benytte lejligheden til også at sige, at det samarbejde, vi i regeringen har haft med CD og med hr. Peter Duetoft om etableringen af centeret, har været uhyre værdifuldt.

Jeg tror egentlig, at det har været temmelig udslagsgivende for, at vi kunne komme så hurtigt i gang, som vi gjorde, og derfor føler jeg også, at vi med vedtagelsen af loven her inden sommerferien har et godt grundlag for at få skrevet den historie, der skal skrives, og dermed også for at få det undervisningsmateriale frem, der skal frem.

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Galninge – vi kan ikke undgå dem, hvis vi ikke er kloge og stærke, sagde hr. Søren Hansen i sit indlæg. Og hvordan bliver vi så kloge og stærke? Det bliver vi først og fremmest, hvis vi har viden, hvis vi er oplyste, og forudsætningen for at få viden er, at der er uddannelsesinstitutioner at uddanne sig i, og at der foregår forskning. Her er jeg helt enig med hr. Peter Duetoft i, at i virkeligheden er det meget mere interessant at se på, hvordan vi sørger for, at det her bliver et folkeoplysningsprojekt og et forskningsprojekt, hvor vi virkelig hele tiden har mulighed for at

granske vor egen historie for på den måde at gå kloge videre.

Jeg erkender også, at forudsætningen er, at kilderne er der, og at der er åbenhed i forhold til kilderne, med andre ord: at der er adgang til arkiverne. Og det er der. Det går bedre og bedre. I 1999 var der 1.758 ansøgninger om dispensationer fra de eksisterende regler, og der blev givet 60 afslag.

Det betyder ikke, at alle problemer er løst med hensyn til den periode, vi taler om. Jeg erkender, at der er og har været problemer, og det er de problemer, der nu skal tages hånd om. Men der skal tages hånd om dem under respekt for bl.a. privatlivets fred. Vi er også nødt til at erkende, at når der eksempelvis er tale om verserende retssager, så kan der ikke gives arkivadgang.

Jeg synes, at det især i spørgsmålet om privatlivets fred er afgørende hele tiden at overveje, hvad der er vigtigst: at vi her får indsigt, at samfundet får indsigt, eller hensynet til privatlivets fred. Hvad vejer tungest? Det er der hele tiden embedsmænd der må sidde og være med til at afgøre. Under alle omstændigheder mener jeg ikke, at det kan være sådan, at vi giver adgang til arkiver alene for at snage i borgernes fortid. Hvis der skal gives adgang til arkiverne, så er det, fordi vi alle sammen bliver klogere, ikke bare fordi vi kan få lov til at afsløre et eller andet om en eller anden.

Lad mig understrege, at arkivloven ikke giver mulighed for at beskytte embedsførelse. Det er ikke sådan, at det er embedsmænds embedsførelse, der er beskyttet af arkivloven, sådan at arkivloven forhindrer, at man kan undersøge, hvordan embedsmænd har opført sig, f.eks. i forbindelse med Anden Verdenskrig og i forbindelse med behandlingen af konkrete personsager.

Når jeg tidligere sagde, at der var problemer og har været problemer, så vil jeg gerne henvise til sagen med den islandske forsker Vilhjalmur Vilhjalmsson, som jo har undersøgt vores måde at behandle de jødiske flygtninge fra Tyskland i 1930'erne og 1940'erne på. I første omgang fik den pågældende forsker afslag, da han ansøgte om at få arkivadgang, men det gav så meget debat, at Tilgængelighedsudvalget behandlede sagen, og heldigvis endte det med, at den pågældende forsker rent faktisk fik adgang. Så det er efter min mening et eksempel på, at det går den rigtige vej.